

Nieuw talent voor taal 1: Werkboek – Errata spelling 2005

Blz.	Fout	Correctie
36	W.O. II (5x)	WO II
47	Middeleeuwen	middeleeuwen
76	toptien	top tien
92	Oud-Belgen	oud-Belgen
109	Middeleeuwen	middeleeuwen
114	toptien	top tien
166	mohikanen	Mohikanen
178	toptien	top tien
179	Middeleeuwen	middeleeuwen
198	toptien	top tien
202	toptien	top tien
207	email	e-mail
219	dineetje	dinertje
219	cd-tje (2x)	cd'tje
228	bohémienne	bohémienne
232	in-en	in -en
239	toptien	top tien
261	toptien	top tien
264	toptien	top tien
288	iets-/iemand-aanvulling	iets-/iemandaanvulling
302	W.O. II	WO II
306	Middeleeuwen	middeleeuwen
307	t-shirts	T-shirts
308	toptien	top tien
325	toptien	top tien
327	W.O. I	WO I
327	Vlaamse Beweging	Vlaamse beweging
327	Middeleeuwen (2x)	middeleeuwen
328	Spaanse burgeroorlog	Spaanse Burgeroorlog
328	W.O. II	WO II
329	Middeleeuwen (2x)	middeleeuwen
330	jodenvervolging	Jodenvervolging
330	W.O. II (3x)	WO II
330	O.T.	OT
330	bijbel (2x)	Bijbel
330	vikings	Vikings
331	jodenvervolging	Jodenvervolging
331	W.O. II (3x)	WO II
332	vikings	Vikings
332	W.O. II (6x)	WO II
333	jodenvervolging (2x)	Jodenvervolging
333	W.O. II (7x); W.O. I	WO II
333	Middeleeuwen	middeleeuwen
334	Oudheid	oudheid

334	W.O. II (3x)	WO II
335	vikings	Vikings
335	W.O. I (2x)	WO I
335	jodenvervolging	Jodenvervolging
336	jodenvervolging (2x)	Jodenvervolging
336	W.O. II (5x); W.O. I	WO II; WO I
336	vikings	Vikings
337	ijstijd	ijstijd
337	W.O. II	WO II

- 8 feuilleton _____
- 9 luxueuze (villa's) _____
- 10 agressief _____

Zelfstandige naamwoorden: eigennamen en hoofdletters

Sommige substantieven krijgen een hoofdletter: we noemen ze *eigennamen*. Daarover heb je het zeker al gehad in de lagere school. Bestudeer het schema hieronder.

<ul style="list-style-type: none"> - Miek Fred Tavernier Bles Minou Lodewijk de Veertiende - België Limburg de Kempen Gent Aalst Schelde Noordzee Atlantische Oceaan Engelsen Fransen Duits Stationsstraat Wapenplein - Noord-Amerika Noord -Amerikaans - Kerstmis Pasen - een Boeing 707, een BMW - Philips, drukkerij Lezer - Saturnus, Mars - de Verenigde Naties, de Raad van State - de Eerste Wereldoorlog - VAB, P.S. - God, Allah, Jahweh - een Permeke, een Ensor ... - maandag, dinsdag ... - januari, juli, oktober ... - noorden, zuiden, oosten ... - lente, zomer ... - de middeleeuwen - een fordje, een ware judas, een havanna 	<p>Wel een hoofdletter bij</p> <ul style="list-style-type: none"> - namen van mensen, dieren ... - namen van landen, provincies, aardrijkskundige streken, steden, gemeenten rivieren zeeën, oceanen volken, talen straten, pleinen - samengestelde aardrijkskundige namen en de afleidingen ervan - feestdagen (maar: kerstavond, paas- vakantie) - vliegtuigen, auto's - bedrijven - hemellichamen - instellingen - historische gebeurtenissen - sommige afkortingen en letterwoorden - woorden die betrekking hebben op God - namen van kunstwerken die naar een persoon verwijzen <p>Geen hoofdletter bij</p> <ul style="list-style-type: none"> - namen van dagen - namen van maanden - namen van windstreken - namen van seizoenen - tijdperken - Sommige vroegere eigennamen zijn soortnamen geworden en geven nu de persoon of zaak niet meer aan die ze vroeger aangaven.
---	--

Zie ook bij 'De leestekens' p. 234 e.v.

Het weglatingsteken of de apostrof

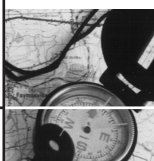
- 1 De **apostrof** komt op de plaats waar een of meer letters van een woord is/zijn weggevallen.
Voorbeelden: 's Morgens (Des morgens), z'n auto (zijn) 't Gebeurt vaak (Het)
Merk op: In een zin gaat de hoofdletter naar het volgende woord.
- 2 Substantieven die eindigen op een vrije **-a, -o, -u, -i, -y, -e** (enkel geschreven dus) krijgen 's in de volgende gevallen:
 - meervoud: villa's, auto's, accu's, ski's, baby's, ave's
Dus zetten we geen apostrof in gevallen als: **bureaus, milieus, cafés, dames, cowboys.**
 - verkleinwoorden die op -y eindigen: baby'tje, hobby'tje, pony'tje.
 - genitief: Anna's schrift, Otto's tas, Eddy's fiets.
We zetten dus geen weglatingsteken in gevallen als: tantes bezoek, Maries dochter.
- 3 Substantieven die eindigen op een zgn. sisklank, krijgen alleen een weglatingsteken in de genitiefvorm.
Voorbeelden: Hans' fiets, Max' hond, Heinz' boek
Natuurlijk zijn vormen als *Jan z'n fiets, Lea d'r hond ...* ook mogelijk.
- 4 We schrijven een weglatingsteken voor het achtervoegsel in sommige afkortingen en letterwoorden.
Voorbeelden: **cd'tjes, VLD'er, CD&V'er**
- 5 In cijfers en namen van letters en letterwoorden in het meervoud is een apostrof nodig.
Voorbeelden: drie **5'en**, twee **a's**, **CAO's**

Oefening 1

Zet de volgende substantieven in het meervoud.

1 garage	_____	11 dictee	_____
2 menu	_____	12 massa	_____
3 dominee	_____	13 etui	_____
4 sofa	_____	14 comité	_____
5 elpee	_____	15 agenda	_____
6 een d	twee _____	16 taxi	_____
7 familie	_____	17 gorilla	_____
8 kangoeroe	_____	18 paraplu	_____
9 cadeau	_____	19 bougie	_____
10 keu	_____	20 alibi	_____

Oefening 2

Vervang de van-vorm door een genitief.

- 1 het racket van Joke _____
- 2 de schooltas van Karel _____
- 3 de jurk van Marietje _____
- 4 het verleden van België _____
- 5 de industrie van Nederland _____
- 6 de fiets van Marnix _____
- 7 de veroveringen van Cortez _____
- 8 de ouders van Els _____
- 9 de avonturen van Zorro _____
- 10 de schriften van Willy _____

/ 10

Het liggend streepje

We schrijven een **liggend streepje** in samenstellingen.

1	radio-ontvangst
na-apen
gummi-jas	astma-aanval
mee-eten
14de- eeuws	Samenstellingen waarin de laatste en de eerste letter van de twee grondwoorden op elkaar stuiten en als één klank uitgesproken worden.
2	tabak-steler
val-kuil	tabaks-teler
valk-uil	Samenstellingen waarin een dubbel woordbeeld ontstaat.
3	c-snaar
\$-teken
Crtl-toets	tbc-patiënt
een x-teken
sms-bericht	Samenstellingen van letters, letterwoorden, tekens + een substantief.
4	Sint-Bernard
St.-Nicolaas	sint-bernardshond
St.-Cecilia	Samenstellingen met Sint, sint en St. als eerste lid.
5	secretaris
president
verbaal	secretaris-generaal
minister-president
proces-verbaal	Samenstellingen met elementen zoals -generaal, -president, -testamenteir, -verbaal of -militair.
6	de commissie-Stevens
de wet-Dierckx	Brussel-Centrum
de kwestie-Koeweit	Samenstellingen waarvan het tweede deel een bepaling is bij het eerste.
7	Mevrouw T. Deswarte-Dewitte		Namen van getrouwde vrouwen.

8 Noord-Frankrijk Noord-Franse	Midden-Amerika Midden-Amerikaans	Samengestelde aardrijkskundige namen waarvan het eerste lid geen aardrijkskundige naam is, ook de afleidingen.
9 de priester-dichter de secretaris-penningmeester		Samenstellingen waarvan de leden gelijkwaardig zijn.
10 oud-burgemeester leerling-schoenmaker		Samenstellingen met niet-, non-, oud-, ex-, aspirant-, leerling-, collega- ...
11 Let op! een kleine kinderfiets een kleine-kinderfiets een heteluchtmotor een vijfsterrenhotel een eengezinswoning		een kinderfiets die klein is een fiets voor kleine kinderen is niet: een hete luchtmotor Het eerste lid is een telwoord.
12 een kruidje-roer-mij-niet een manasje-van-alles een doe-het-zelver		Woordgroepen/zinnen die als samenstelling opgevat worden.
13 Noot Het samentrekkingsteken de invoer en de uitvoer → de in- en uitvoer zondagen en feestdagen → zon- en feestdagen garagedeur en garageraam → garagedeur en -raam		Het samentrekkingsteken wordt gebruikt als een deel van het woord wordt weggelaten om herhaling te vermijden. Het streepje staat op de plaats waar anders het woorddeel gestaan zou hebben.
Maar grote schoenen en kleine schoenen → grote en kleine schoenen		Hier gaat het niet om samenstellingen!

